

Сарненський педагогічний коледж
Рівненського державного гуманітарного університету
Циклова комісія викладачів фізико-математичних дисциплін

КУРСОВА РОБОТА

з методики навчання інформатики

на тему:

**Нетрадиційні уроки інформатики при вивченні розділу
«Інтернет» у третьому класі**

Студентки IV курсу А-43 групи

Напряму підготовки 01 Освіта

Спеціальності 013 Початкова освіта

Шевчук Юлії

Керівник: викладач методики навчання
інформатики

Онищук В. В.

Національна шкала _____

Члени комісії _____ **Онищук В. В.**

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Михальська К. Г.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Лавор О. А.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Гожий В.М.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

м. Сарни – 2020 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. НЕТРАДИЦІЙНІ УРОКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ПРИ ВИВЧЕНІ РОЗДІЛУ «ІНТЕРНЕТ»: СТРУКТУРА, КЛАСИФІКАЦІЯ, МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ.....	5
1.1. Поняття та типологія нетрадиційних уроків	5
1.2. Форми проведення нетрадиційних уроків інформатики при вивченні розділу «Інтернет».....	8
РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ НЕСТАНДАРТНИХ УРОКІВ ІНФОРМАТИКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	15
2.1. Методи та прийоми проведення нестандартних уроків інформатики у молодших класах.....	15
2.2. Основні ідеї використання телекомунікаційних засобів у результаті роботи з Інтернетом.....	18
ВИСНОВКИ.....	27
СПИСОК ДЖЕРЕЛ.....	29
ДОДАТКИ.....	31

ВСТУП

Швидкий розвиток науки, зростання обсягів нової інформації потребують від школи підготовки активних, самостійних людей з розвиненими творчими здібностями. Практичний досвід переконує у недостатній ефективності традиційного уроку для розв'язання названих вище проблем, тому науковці та педагоги-практики беруть за мету створення нових форм і методів навчання.

Проблемами методики уроку, шляхів його вдосконалення займалися багато вчених і педагогів таких, як О. Антипова, Ю. Бабанський, Н. Волкова, Є. Ільїн, І. Малафійк, І. Підласий, Д. Тхоржевський, та багато інших. На небезпечну тенденцію зниження інтересу учнів до занять масова практика школи відреагувала нестандартними уроками.

У посібниках з педагогіки, статтях у науково-методичних журналах наводиться визначення, класифікація, методика проведення нестандартних уроків в школі[2; 7; 8; 10; 13; 14; 15; 17; 19; 20; 21; 22]. Щодо особливостей організації та проведення нестандартних уроків інформатики при вивченні розділу «Інтернет» у третьому класі, то на сьогодні відсутні спеціальні теоретичні дослідження з даної проблематики. Досвід викладання інформатики у початковій школі, окремих аспектів проведення уроків, зокрема і застосування нетрадиційних їх форм міститься у посібнику, укладеному вчителями інформатики ЗНЗ міста Прилуки у 2013 році[3; 4]. У курсовій роботі здійснена спроба узагальнити існуючий на сьогодні матеріал щодо методики проведення нестандартних уроків при вивченні розділу «Інтернет» у 3 класі та визначити особливості проведення нестандартних уроків інформатики у початковій школі, що й визначає актуальність дослідження проблеми «Нетрадиційні уроки інформатики при вивченні розділу «Інтернет» у третьому класі».

Об'єктом курсової роботи є навчальний процес у початковій школі.

Предметом дослідження- організаційні форми та методи проведення уроків інформатики у початковій школі.

Мета дослідження полягає у визначенні особливостей проведення нетрадиційних уроків інформатики при вивченні розділу «Інтернет» у початковій школі.

Для досягнення мети необхідно виконати наступні завдання:

1. розкрити поняття «нетрадиційні уроки», «Інтернет»;
2. визначити типи нетрадиційних уроків;
3. охарактеризувати форми викладання інформатики у початковій школі;
4. описати особливості застосування ігрових форм навчання під час вивчення розділу «Інтернет» у початковій школі.

В ході дослідження були використані такі методи: теоретичні, загальнонаукові, емпіричні (спостереження, порівняння), аналіз і синтез.

Курсова робота складається з вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури, додатків. У першому розділі розкриті поняття «нетрадиційні уроки». У другому розділі визначено особливості проведення нестандартних уроків інформатики у початковій школі.

РОЗДІЛ І. НЕТРАДИЦІЙНІ УРОКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ПРИ ВИВЧЕНІ РОЗДІЛУ «ІНТЕРНЕТ»: СТРУКТУРА, КЛАСИФІКАЦІЯ, МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ

1. 1. Поняття та типологія нетрадиційних уроків.

Швидкий розвиток науки, зростання обсягів нової інформації потребують від школи підготовки активних, самостійних людей з розвиненими творчими здібностями. Практичний досвід переконує у недостатній ефективності традиційного уроку для розв'язання названих вище проблем, тому науковці та педагоги-практики беруть за мету створення нових форм і методів навчання.

Одним із можливих варіантів розв'язання проблеми є застосування нестандартних форм проведення уроків. Існують різні погляди на нестандартний (нетрадиційний, неординарний) урок.

О. Антипова, В. Паламарчук, Д. Рум'янцева виначають суть нестандартного уроку в такому структуруванні змісту і форми, яке б викликало насамперед інтерес учнів і сприяло їхньому оптимальному розвитку й вихованню[1, с. 65-69]. Дані дослідники, простежуючи історію розвитку уроку як основної форми навчання в школі, зауважують, що нестандартні заняття виникали тоді, коли в суспільстві відбувалися кардинальні зміни, реформи. Так, у 1920-х роках народилися урок-суд, урок-диспут, урок-екскурсія, урок у полі, урок-ярмарок та ін., 1960-ті роки дали життя коментованим і цілісним (узагальнюючим) урокам [1, с. 67].

Згодом кількість таких форм організації навчальної діяльності зростає. Наразі можна нарахувати близько 50 нестандартних форм проведення уроків, які використовують учителі в своїй роботі [16, с. 6].

Л. Лухтай називає нестандартним такий урок, який не вкладається (повністю або частково) в межі виробленого дидактикою, на якому вчитель не дотримується чітких етапів навчального процесу, методів, традиційних видів роботи [10, с. 31-35]. Е. Печерська бачить головну особливість нестандартного уроку у викладанні певного матеріалу у формі, пов'язаній з численними асоціаціями, різними емоціями, що допомагає створити позитивну мотивацію

навчальної діяльності [19, с. 62-65]. О. Митник та В. Шпак наголошують, що нестандартний урок народжується завдяки нестандартній педагогічній теорії, вдумливому самоаналізу діяльності вчителя, передбаченню перебігу тих процесів, які відбуваються на уроці та завдяки відсутності штампів у педагогічній технології [13, с. 12].

Свого роду узагальненим визначенням нетрадиційного уроку можна вважати визначення, дане у посібнику «Дидактика новітньої школи» І. Малафійка, який відзначає: «Нетрадиційний – це такий урок, у якого традиційні елементи виконуються нетрадиційними способами і на цій основі структура цього уроку істотно відрізняється від структури традиційного уроку» [11, с. 414]. Далі автор зауважує, що на цій підставі можна стверджувати, що нетрадиційний урок – це розвиток, рух структури традиційного уроку.

Як відзначає С. Вінська, нестандартні уроки сприяють формуванню стійкого інтересу до навчання, знімають напругу, допомагають формувати навички навчальної діяльності, емоційно впливають на дітей, завдяки чому в них формуються міцні, глибокі знання. У ході нестандартного уроку діяльність учнів організовується таким чином, щоб усі вони, відповідно до своїх індивідуальних особливостей, брали активну участь у процесі створення уроку та ставали безпосередніми учасниками здобуття знань та формування власних умінь і навичок [5, с. 2].

У посібнику Н. Мойсеюк наведено визначення нестандартного уроку, їх класифікація. «Нестандартний урок – це імпровізоване навчальне заняття, що має нестандартну структуру. Назви уроків дають деяке уявлення про цілі, завдання і методику проведення таких занять. Найпоширенішими типами нестандартних уроків є: уроки-прес-конференції, уроки-аукціони, уроки-ділові ігри, уроки-занурення, уроки типу КВК, уроки-консультації, комп'ютерні уроки, театралізовані уроки, уроки з груповими формами роботи, уроки взаємного навчання, уроки творчості, які ведуть учні, уроки-заліки, уроки-сумніви, уроки-творчі звіти, уроки-формули, уроки-конкурси, уроки-фантазії, уроки-«суди», уроки-пошуку істини, уроки-концерти, уроки-діалоги, уроки-

рольові ігри, уроки-екскурсії, інтегровані уроки тощо» [14, с. 217-218]. Автор підкреслює, що нестандартні уроки більше подобаються учням, ніж буденні навчальні заняття. У них незвичайні задум, організація, методика проведення. Тому багато педагогів бачать у них прогрес педагогічної думки, правильний крок у демократизації школи. З іншого боку, перетворювати нестандартні уроки у головну форму роботи, вводити тільки їх недоцільно через відсутність серйозної пізнавальної праці учнів, невисокої результативності, великої втрати часу.

У посібнику Н. Волкової знаходимо спробу певної класифікації нестандартних уроків. Автор називає 12 типів нестандартних уроків, але кожний тип має свої параметри, за якими окремі уроки відносяться до певного типу.

До нестандартних уроків автор відносить такі уроки:

1) уроки змістовної спрямованості (уроки-семінари, уроки-конференції, уроки-лекції);

2) уроки на інтегративній основі (уроки-комплекси, уроки-панорами);

3) уроки міжпредметні;

4) уроки-змагання (уроки КВК, уроки-аукціони, уроки-турніри, уроки-вікторини, уроки-конкурси);

5) уроки суспільного огляду знань (уроки-творчі звіти, уроки-заліки, уроки-експромт-екзамени, уроки-консультації, уроки-взаємонавчання, уроки-консиліуми);

6) уроки комунікативної спрямованості (уроки-усні журнали, уроки-діалоги, уроки-репортажі, уроки-панорами, уроки-протиріччя, уроки-парадокси);

7) уроки театралізовані (уроки-спектаклі, уроки-концерти, кіноуроки, дидактичний театр);

8) уроки подорожування, уроки дослідження (уроки пошуки, уроки-розвідки, уроки-лабораторні дослідження, уроки експедиційні дослідження, уроки-заочні подорожування, уроки-наукові дослідження);

9) уроки з різновіковим складом учнів;

10) уроки ділові, рольові ігри (уроки-суди, уроки-захисти дисертацій, уроки – «Слідство ведуть знавці», уроки-імпрровізації, уроки-ілюстрації);

11) уроки драматизації (драматична гра, драматизація розповіді, імпрровізована робота у пантомімі, тіньові п'єси з ляльками і маріонетками, усі види непідготовленої драми-діяльності, де формальна драма створюється самими учасниками гри);

12) уроки-психотренінги.

Автор наводить коротко мету, методикау проведення таких нестандартних уроків. Але в такій класифікації нестандартних уроків немає загального підходу до її основних параметрів [6, с. 333-336].

Підсумовуючи різні підходи до класифікації і структури нестандартних уроків, можна поділити всю систему нестандартних уроків на такі групи за педагогічними технологіями:

1) інформаційно-комунікативна технологія;

2) ігрова технологія;

3) дослідницька технологія;

4) інтерактивна технологія;

5) психотренінг.

1.2. Форми проведення нетрадиційних уроків інформатики при вивченні розділу «Інтернет».

Розглянемо детальніше форми нестандартних уроків у початковій школі та педагогічні можливості їх проведення.

У сучасному педагогічному процесі значного розвитку набула ідея міжпредметної інтеграції. Інтегровані уроки ставлять за мету спресувати споріднений матеріал кількох предметів навколо однієї теми. Діти розглядають поняття «Інтернет» з різних боків, що це проста, але в той же час досить складна комп'ютерно-інформаційна система. Вона немає організаційної структури, але для того, щоб користувач зумів потрапити в неї, існує спеціальна

складна багатоступінчаста схема входу через численних посередників (“провайдерів”).

Як зазначає О. Савченко, такі нестандартні уроки дають можливість учителеві разом із учнями опанувати значний за обсягом навчальний матеріал, домогтися формування міцних, усвідомлених міжпредметних зв'язків, уникнути дублювання у вивченні низки питань, досягти цілісності знань [21, с. 89-90].

У фаховій літературі останніх років можна знайти багато розробок інтегрованих уроків. Вивчення значної кількості таких уроків дозволяють зробити висновок про наявність певної структури такої форми уроку.

Перший етап проведення інтегрованого уроку – організаційний. Другий – ознайомлення з темою та метою. На третьому етапі під час актуалізації опорних знань учнів важливою є вступна бесіда, характерна особливість якої – актуалізація знань з усіх інтегрованих предметів. Час її проведення має бути не більше ніж 8-10 хвилин. Підготовка цього етапу уроку потребує від класовода особливої уваги: бесіда повинна бути змістовною, лаконічною, чіткою. Якщо уроки з різних предметів за однією темою проводяться окремо, вступна бесіда триває вдвічі (втричі) довше. Саме тому, об'єднання змісту навчальних дисциплін значно скорочує час на їх опанування і забезпечує різнобічне сприймання предметів чи явищ, що є безперечною перевагою інтеграції. Наступні етапи інтегрованого уроку можуть проводитися по-різному, залежно від теми й мети конкретного уроку.

Бінарними є заняття, на яких матеріал даної теми уроку подається блоками різних предметів. При цьому такий нестандартний урок готують учителі-предметники, кожний із яких проводить етап (блок) уроку стосовно того предмета, який викладає [16, с. 8].

Віршовані (римовані) – це такі нестандартні уроки, що проводяться у віршованій формі. Всі етапи такого уроку, всі завдання, задачі, пояснення – римовані тексти. Як правило, ці уроки підсумовують вивчені теми, тобто є узагальнюючими (систематизуючими), їх структура подібна до структури уроків узагальнення знань [16, с. 9].

Важливо зазначити, що римовані уроки максимально зосереджують увагу школярів, бо матеріал подається стисло – віршами, і не можна пропустити основне, треба зуміти його чітко виділити й зробити певні висновки. Такі нестандартні уроки стають справжнім святом для учнів і вчителя.

Уроки-ігри характеризуються високим ступенем активності дітей. До навчальної роботи залучаються навіть несміливі та сором'язливі учні, що сприяє їхньому самоствердженню в класному колективі. При цьому виховуються такі якості, як свідома дисципліна, самостійність, ініціативність, творчість [16, с. 13].

Плануючи такий урок, важливо в рамках ігрового сюжету «провести» навчальний зміст; підбиваючи підсумки, відокремити для дітей ігрову і навчальну лінії.

Усі види уроків можуть бути застосовані до будь-якого предмета початкової школи. Але вчитель обов'язково має враховувати особливості кожної форми уроків.

Отже, опишемо різні уроки. Уроки-дискусії проводяться після вивчення певної теми, розділу програми. Мета таких уроків – поглиблення й систематизація знань школярів з предмета. Такі нестандартні форми організації уроків обов'язково мають містити підготовчий етап. Учням повідомляють тему диспуту, засідання, конференції. Класовод ознайомлює їх з правилами культури спілкування [5, с. 4].

Вільний обмін думками під час дискусії сприяє розвитку самостійного мислення дітей, вчить їх принципності, уміння аргументовано відстоювати власні погляди, рецензувати виступи товаришів, висловлювати своє ставлення до вчинків персонажів прочитаних творів тощо.

Успіх таких уроків залежить від ерудиції педагога, його вміння створювати на занятті невимушену атмосферу, душевну рівновагу.

Вчитель узагальнює думки дітей, рекомендує літературу з питань, які викликали особливий інтерес у школярів. Він не нав'язує дітям своїх оцінок, не вимагає, щоб їм обов'язково подобалося все, чого їх навчають, та матеріал

підручника. Діти разом із класоводом міркують уголос про те, що й чому кожному з них подобається під час проведення уроку, а що ні.

Таким чином, уроки-дискусії дозволяють нагоду виявити різні позиції з певної проблеми або зі складного питання та залучити дітей до активної роботи, сприяють розвитку пізнавальних інтересів школярів, збагаченню лексичного запасу, необхідного для висловлення своїх думок як усно, так і письмово.

Уроки-дослідження створюють умови для самостійної роботи учнів з опанування навчального матеріалу за рахунок розвитку інтелектуальних умінь. Зокрема такого важливого, як уміння працювати з інформацією, самостійно здобутою з різних джерел, оперативно подавати її коротко та в розгорнутому вигляді.

Такі нестандартні уроки мають певні особливості:

- а) учні, спираючись на раніше набуті знання, в процесі самостійної діяльності опановують нові;
- б) діти вчаться застосовувати ці знання, навички, уміння за різних умов;
- в) молодші школярі займаються конструюванням і розв'язанням таких ситуацій, які вимагають від них творчого підходу, самостійності та відповідного емоційного стану.

Під час виконання групових завдань учні обмінюються інформацією, що підпорядковує особисті цілі й бажання спільній справі. Колективна діяльність поступово привчає дітей поважати товаришів, переживати їхні успіхи та невдачі.

Важливо створювати умови для того, щоб учні аргументували правильність своїх відповідей, висловлювалися, ставили запитання, робили «відкриття», сперечалися. Саме власні відкриття викликають у школярів захоплення, потребу в пізнанні [16, с. 19].

Цінність уроків-досліджень полягає в тому, що під час їх проведення поєднуються індивідуальні та групові форми роботи. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію до плідної співпраці, що, в свою чергу, сприяє активізації

пізнавальних здібностей учнів. І. Мушак підкреслює, що організація навчальної роботи з акцентом на особистість містить елементи взаємодопомоги, сприяє вихованню духу спільноти в класі [15, с. 13-15].

Не можна переоцінити роль такої форми навчання, як уроки-змагання, які дають змогу дітям працювати активно, зацікавлено: виконавці відчують радість творчості, а їхні друзі-судді мають можливість проявити самостійність, продемонструвати вміння оцінювати почуте й обґрунтовано висловлюватися. При цьому навіть у найслабкішого учня формується почуття відповідальності за власні знання.

Бажання не підвести однокласників спонукає дитину підвищувати свій рівень знань, тренувати навички та вміння, допомагає розкрити особисті здібності задля перемоги команди, до складу якої вона входить. Робота на кінцевий результат, на перемогу змушує школяра працювати самостійно, виробляє навички самоаналізу, формує точну самооцінку.

Усе більшої популярності та значення у дидактиці сьогодні набувають інтерактивні технології навчання. О. Пометун та Л. Пироженко відмічають: «Суть інтерактивного навчання в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії учнів. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де і учень, і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють, здійснюють. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне вирішення проблеми на основі аналізу обставин та відповідної ситуації» [20, с. 9]. Інтерактивна технологія навчання має сильні (вчитель може раціональніше розподілити свій час в корекції навчання окремих учнів, покращується дисципліна та ін.) та слабкі сторони (важко налагодити взаємонавчання як постійно діючий механізм, не завжди ефективний результат взаємонавчання, витрата більше часу на підготовчий етап та ін.).

Умовна робоча класифікація інтерактивних технологій, що запропонована авторами посібника, є наступною:

- 1) інтерактивні технології кооперативного навчання;
- 2) інтерактивні технології колективно-групового навчання;
- 3) технології ситуативного моделювання;
- 4) технології опрацювання дискусійних питань [20, с. 33].

Отже, використання нестандартних уроків і окремих нестандартних прийомів педагогічної техніки та технологій на уроках сприяє творчості як вчителя, так і учнів. Переваги нестандартних уроків в порівнянні із звичними структурами уроків полягають у тому, що підвищується інтерес учнів до навчання, їх активність в пізнанні і творчості, самостійність пошуків знань, переживання успіху досягнень, ініціативність, можливість індивідуального підходу до учнів, використання інноваційних та інформаційних педагогічних технологій, розвиток культури спілкування, відповідальності і т.д. [8, с. 97].

Варто зауважити, що існують і деякі труднощі та недоліки використання нестандартних уроків:

- затрати більшого часу на підготовку і проведення таких уроків;
- не всі учні в рівній мірі активні;
- організаційні труднощі (дисципліна, правила поведінки);
- ускладнюється система оцінювання, аналізу результатів навчання;
- забезпечення науково-методичної і матеріально-технічної бази навчання;
- знаходження певного місця таких уроків в навчально-виховному процесі тощо.

Проведення описаних вище форм нестандартних уроків робить процес навчання інтенсивним, адже створює атмосферу змагання, виховує вміння співпрацювати. Такі уроки сприяють розвитку творчості, формуванню власних поглядів на проблеми, які слід вирішити. Під час цих занять молодші школярі вчаться зіставляти, узагальнювати, систематизувати, розвивають мовлення тощо.

Нестандартні форми проведення уроків можна і треба використовувати у новому курсі інформатики у початковій школі. Про особливості організації таких уроків та методику їх проведення і піде мова нижче.

РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ НЕСТАНДАРТНИХ УРОКІВ ІНФОРМАТИКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

2.1. Методи та прийоми проведення нестандартних уроків інформатики у молодших класах.

Основна мета навчання інформатики учнів 3 класів – це розвиток творчої особистості, яка володіє творчими вміннями, нестандартним мисленням, здатна вирішувати різні завдання. Тому основним завданням сучасної школи є необхідність створення нових підходів до навчання на уроках інформатики в молодшому віці. Одним із таких підходів є проведення нетрадиційних уроків інформатики.

Працюючи з дітьми молодшого шкільного віку, потрібно чітко розуміти як викласти новий матеріал так, щоб він був цікавий і водночас зрозумілий для дитини. Учитель повинен в захоплюючій, цікавій формі розповісти про світ сучасних комп'ютерів, уявлення про інформацію, її властивості, інформаційні процеси та інформаційні системи, загальні принципи розв'язування задач за допомогою комп'ютера з використанням програмного забезпечення загального та навчального призначення, основи алгоритмізації і програмування, принципи будови комп'ютера тощо.

На уроках у початковій школі слід постійно здійснювати перехід від простого до складного, вирішуючи цікаві завдання з казковими сюжетами і героями. Цим самим вчитель спонукатиме учнів мислити, правильно і зв'язно висловлювати свої думки.

Дитина повинна відчувати радість спілкування з вчителем – лише в цьому випадку її пізнавальна праця буде ефективною, а навчання розвиваючим.

Для того, щоб розвивати пізнавальні здібності дітей молодшого шкільного віку, їх мислення, просторову уяву, увагу, вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати, проявляти кмітливість і винахідливість, розуміння і засвоєння інформації просто необхідно проводити такі уроки, як урок-

змагання, рольові ігри, під час яких використовувати розвиваючі ігри, хвилинки-цікавинки, гра-подорож (Див. додаток А), цікаві ребуси, логічні завдання, головоломки, складання пазлів, загадки, числові головоломки. Під час проведення таких нестандартних уроків спостерігається велика зацікавленість учнів, вони активні, працюють із задоволенням [4, с. 17].

Правильно підібрані і добре організовані завдання, логічні задачі, вправи для розвитку уваги, пам'яті, уваги сприяють всебічному, гармонійному розвитку школярів, допомагають виробити необхідні в житті і навчанні корисні навички та якості.

Різні варіанти нетрадиційних форм навчання надають вчителю можливість вибору. А свобода вибору підвищує мотивацію до успішного виконання обраного завдання. Учні з добре розвиненим смаком, просторовим мисленням охоче виконують завдання у вигляді малюнків, намагаються придумувати свої малюнки, схеми. Участь учнів у уроках-конференціях, інтегрованих уроках підвищує якість навчання, розвиває пізнавальний інтерес до предмета. Отримані знання міцно запам'ятовуються, тому що в ході такого уроку учні навчаються міркувати, аналізувати, робити висновки.

Проведення предметних тижнів є однією з важливих форм урочної та позакласної роботи з інформатики. Вона вирішує питання систематизації, узагальнення знань, сприяє розвитку пізнавальної активності учнів. Для розвитку пізнавального інтересу учнів при вивченні інформатики добре застосовувати такий метод роботи, як написання і захист дослідницьких і творчих робіт. Якість знань при цьому підвищується, адже учні навчаються працювати з різними джерелами інформації, відбираючи необхідний матеріал, виконують практичну частину, проводячи дослідницьку роботу, роблячи висновки [9, с. 8].

Постановка проблемного питання спочатку уроку чи при виконанні різних видів робіт (наприклад, лабораторних) створює в учнів інтелектуальне ускладнення, що вимагає активізації їх пошукової розумової діяльності для вирішення поставленого завдання. Таким чином, у забезпеченні успішності

освітнього процесу велику роль відіграє здатність педагога пробудити в учнів мотивацію до вивчення предмета з метою розвитку пізнавального інтересу та підвищення якості навчання.

Метою навчання інформатики в початковій школі є формування первинних уявлень про властивості інформації, способи роботи з нею, зокрема, з використанням комп'ютера. А одним із завдань навчання інформатики в початковій школі є створення умов для формування в учнів умінь застосовувати знання, отримані на уроках інформатики, на інших предметах з використанням засобів ІКТ. Реалізувати дану мету та вирішити відповідні завдання допоможе метод проектів.

Даний метод навчання можна застосовувати в якості узагальнення навчального матеріалу та підсумкової роботи за курс початкової школи у 4 класі. Захищаючи власні проекти, учні демонструють свої знання, уміння і навички в зборі, обробці та наданні інформації за допомогою інформаційних технологій. Тематика проектних робіт може бути різною. Наприклад: «Наші улюблені пісні», «Світ навколо нас», «Ці забавні тварини», «Світ птахів», «Овочі та фрукти».

Проектна робота може виконуватися учнями як індивідуально, так і в парах (пару учні можуть обрати за бажанням). При складанні загального (підсумкового) проекту можна використати групову форму роботи.

Враховуючи психолого-педагогічні особливості учнів початкової школи, вчитель планує проект розважальним, який має відображати одну з побутових сторін життя дитини, повинен мати зв'язок з деяким іншим навчальним предметом, бути яскравим і емоційним [22, с. 28].

Також слід відзначити, що реалізація методу проектів передбачає витрату часу та його підготовку. Необхідно провести вступну навчальну консультацію з метою мобілізації зусиль учнів на активну творчу працю, познайомити з завданнями, змістом та організацією роботи над проектами. Слід також звернути увагу учнів та труднощі, які можуть виникнути в ході виконання проекту. Також у бесіді з учнями необхідно визначили ті джерела інформації, з

яких вони зможуть брати додаткову інформацію (бесіда з іншими вчителями або батьками, журнали, телебачення, книги, мультимедійні та аудіо диски), обговорити план виконання роботи і способів подання результатів кожного етапу роботи. Так само учні мають бути ознайомлені з критеріями оцінки результатів і процесу їх проектної діяльності.

Після захисту кожного проекту слід провести аналіз виконаної роботи. Учні самі відзначають позитивні сторони своєї роботи, висловлюють свої пропозиції щодо її покращення. Далі проходить відбір кращих робіт для складання загального проекту.

Отже, на уроках інформатики у початковій школі слід використовувати різні методи та форми навчання. Нетрадиційні форми проведення уроків сприятимуть формуванню творчої особистості, а в подальшому – креативної, яка має внутрішні передумови, що забезпечують її творчу активність. Варто проте зауважити, що які б форми та методи вчитель не підбирав і не використовував під час занять, головне – знайти підхід до кожної дитини, допомогти розкрити їй свої здібності та проявити свої вміння. Тому вчитель повинен творчо підходити до підготовки кожного уроку.

2.2. Основні ідеї використання телекомунікаційних засобів у результаті роботи з Інтернетом.

Розглянемо основні ідеї використання телекомунікаційних засобів в освітньому контексті, засновані на класифікації великої кількості файлів, отриманих у результаті роботи з Інтернетом. Даний матеріал може допомагати спланувати ефективно використання телекомунікацій у навчанні, цілком інтегроване з досліджуванним навчальним курсом.

Персональний обмін повідомленнями. Найбільш популярний тип телекомунікацій полягає в електронному спілкуванні учнів з іншими учнями, учнів із групами, груп із групами. Багато хто в телекомунікаційних проектах використовують електронну пошту (іноді за допомогою

дискусійних груп чи за допомогою списків розсилання) як єдине середовище спілкування. В інших проектах вчителі й учні використовують телеконференції, форуми і зв'язані з Інтернетом "дошки оголошень". Можна виділити такі основні види телекомунікаційних проектів.

Вільне листування - це часто використовувана структура телекомунікаційної діяльності, аналогічна листуванню звичайною поштою. Оскільки листування між учнями вимагає більшої уваги, ніж більшість викладачів можуть їй приділити, можна розгорнути вільний обмін електронною поштою між групами. Вільне листування є прекрасним джерелом при вивченні іноземних мов, культурних традицій різних народів і т.д.

Глобальний клас. При цьому виді структури листування два чи більше класи (які знаходяться де завгодно) можуть спільно вивчати одну ту саму тему, обговорюючи те, що вони зараз вивчають за заздалегідь визначеним графіком. Пропозиції для обговорення і відпрацьовування на весь термін проекту включаються в план. Учні і вчителі беруть участь в обговоренні теми за допомогою електронної пошти.

Електронні "зустрічі". Електронна пошта, телеконференції, електронні дошки оголошень можуть також доповнюватися синхронним спілкуванням у реальному часі. При цьому спілкування між учнями і їх "гостем" відбувається шляхом почергового друкування на клавіатурі з використанням можливості "переговорів", що допускається багатьма системами електронної пошти.

Електронне навчання. Фахівці різних профілів з навчальних закладів, приватних і державних закладів або підприємств, шкіл, що зв'язані через Інтернет, можуть служити електронними викладачами для учнів, які бажають познайомитися зі спеціальними темами в інтерактивному режимі. Так, наприклад, у навчальних цілях може бути організовано спілкування учнів

з керівниками, політиками, письменниками й іншими експертами у визначеній сфері діяльності.

Рольові ігри. В проектах, які базуються на рольових іграх, учасники спілкуються один з іншим, граючи певну роль. Існує велика кількість таких проектів історичної спрямованості (Див. додаток В).

Розглянемо приклади нетрадиційних уроків з інформатики при вивченні розділу «Інтернет» в 3 класі.

Класифікація уроків за основною дидактичною метою є найзручнішою для вчителя. Складаючи календарний або тематичний план занять, учитель розподіляє уроки на весь розділ за дидактичною метою. Характер елементів структури визначається тими завданнями, які постійно слід вирішувати на уроках певного типу, щоб найбільш раціональним шляхом досягти тих чи інших дидактичних завдань. Ці основні елементи можна реалізувати за допомогою інтерактивної дошки, персонального комп'ютера, ноутбука, планшета тощо та відповідних програмних засобів. Організаційна частина уроку передбачає мобілізацію уваги учнів, психологічну підготовку до навчальної діяльності. На цьому етапі можна здійснити перевірку присутніх на уроці учнів за допомогою інтерактивної вправи «Фрагменти зображення». Учні навпроти свого зображення ставлять маркер із прізвищем. Відсутні учні це завдання не виконують. Тому при перевірці вправи їхні зображення будуть виділені червоним кольором, а прізвища присутніх з'являться поруч із зображеннями (рис.2.2.1).

Рисунок 2.2.1 Вправа «Фрагменти зображень»

Повідомлення теми та завдань уроку, мотивація навчальної діяльності учнів: визначення основних цілей уроку, передбачуваних результатів та очікувань, стимулювання діяльності учнів на уроці. Даний етап уроку може проводитись після етапів перевірки домашнього завдання й актуалізації опорних знань учнів. На даному етапі уроку можна використати вправу «Просте упорядкування», яка пропонує розставити за порядком слова в реченні, яке повідомляє тему та цілі уроку (рис.2.2.2). Вправа «Дошка оголошень» дає можливість отримати очікування учнів від уроку (рис.2.2.3). Використання вправи «Аудіо- та відео контент» допоможе сформуванню в учнів потреби вивчення конкретного навчального матеріалу (рис.2.2.4). Виникненню мотивів для навчання сприяє чітке усвідомлення його мети – кінцевого, запланованого результату спільної діяльності вчителя й учнів. Від успішної мотивації залежить ефективність уроку загалом. Зацікавити учня вивченням певної теми доцільно за допомогою мультимедійних та інтерактивних матеріалів, демонстрацій, моделей тощо. Перегляд таких ресурсів стимулює дискусію, обговорення побаченого, стимулює учнів до переходу до активного сприйняття нової інформації.

Рисунок 2.2.2. Вправа «Просте упорядкування»

Рисунок 2.2.3 Вправа «Дошка оголошень»

Рисунок 2.2.4 Вправа «Аудіо – та відео контент»

Перевірка домашнього завдання: передбачає індивідуальне і фронтальне усне опитування учнів, роботу за індивідуальними картками, взаємоперевірку учнями один одного, виконання тестів, письмових завдань тощо. На цьому етапі вчитель обов'язково повинен вказати та проаналізувати виявленні недоліки при виконанні домашнього завдання.

Перевірку знань учнів з попередньої теми можна виконувати у формі традиційного тестування з вибором однієї або кількох правильних відповідей з поданого переліку. На LearningApps є вправа «Вікторина» (рис.2.2.5). Відповіді, які дає учень, одразу оцінюються на правильність, відсвітлюючись кольорами.

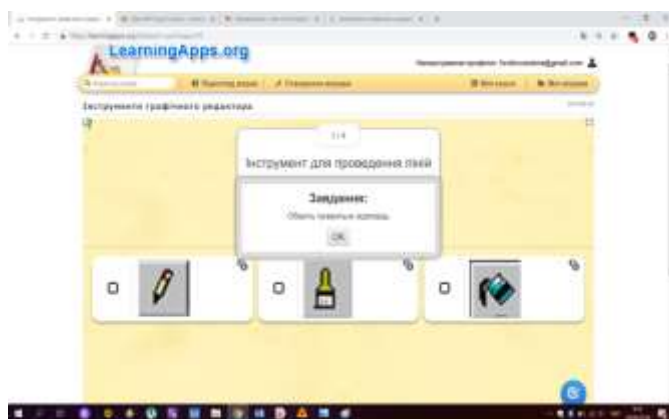

Рисунок 2.2.5 Вправа «Вікторина»

Актуалізація опорних знань передбачає повторення, уточнення та систематизацію знань, умінь та навичок, які стануть основою для вивчення нової теми. На даному етапі уроку учні повторюють матеріал, який є базовим для засвоєння нового. Учитель може провести невелике діагностичне тестування, скориставшись матеріалами попереднього уроку. Як результат, учні

пригадують раніше вивчені терміни, налаштовуються на поглиблення знань з певної теми. Для актуалізації знань з теми уроку можна використати завдання із розстановки зображень у певному порядку. Виконання таких завдань у формі інтерактивної вправи дозволяє залучити до його виконання усіх учнів.

Для актуалізації знань можна підготувати кросворд чи слова, «заховані» у таблиці, використовуючи сервіс LearningApps (рис.2.2.6).

Рисунок 2.2.6 Кросворд

Сприймання та усвідомлення учнями нового матеріалу (вивчення нового матеріалу) – первинне сприймання й осмислення нових знань може здійснюватися за допомогою різних методів та прийомів: розповіді, пояснення, бесіди, роботи з підручником, створення проблемних ситуацій, демонстрації наочних посібників тощо. Слід зазначити, що під час пояснення нового матеріалу не можна перевантажувати його зміст другорядними деталями, а чітко, логічно і послідовно пояснити основне. Пояснення нового матеріалу полягає не тільки у викладанні, а й у керуванні процесом засвоєння учнями нових знань. Сервіс LearningApps передбачає вправи, які допомагають викладати новий матеріал: це інструменти створення нотаток та карт розуму (рис.2.2.7).

Рисунок 2. 2. 7 Інструменти створення нотаток

Для роботи в групах чи центрах під час вивчення нового матеріалу можна використати вправу «Колекція вправ» (рис.2.2.8). Кожна група отримує інструкцію щодо виконання завдання певної вправи з колекції, після чого презентує свою роботу.

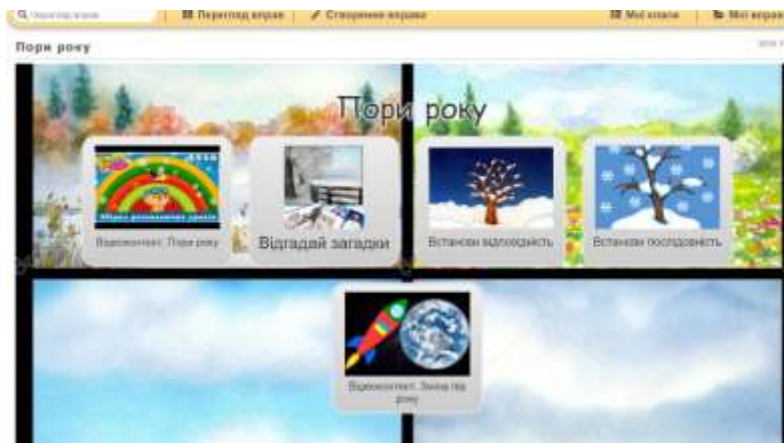

Рисунок 2.2.8 Вправа «Колекція вправ»

Узагальнення, систематизація та закріплення вивченого матеріалу здійснюється шляхом виконання молодшими школярами системи усних і письмових вправ. На цьому етапі визначальна роль в осмисленні нових знань належить логічним операціям аналізу і синтезу, абстрагування і конкретизації, порівняння й узагальнення. Для реалізації даного етапу уроку вчителю необхідно підібрати завдання, запитання, які сприятимуть інтеграції нових знань та системи знань, умінь і навичок, засвоєних раніше.

На даному етапі найдоцільніше використовувати завдання з категоризації текстів та зображень, так як вони дозволяють перевірити комплексність знань учня. На LearningApps є шаблони для створення вправ на класифікацію в різних

варіантах: розподілити написи чи зображення у кілька областей на екрані; при появі певного напису, визначити до якої категорії він належить; скласти пазл; пошук пар; спланувавши достатньо часу, можна використати такий ігровий елемент, як гра «Перший мільйон» тощо. Для закріплення вивченого матеріалу можна запропонувати невелике змагання на основі вивченого матеріалу: учні в командах намагаються наввипередки дати відповіді на питання (на LearningApps завдання Challenge, вікторина, Скачки) (рис.2.2.9).

Рисунок 2.2.9 Змагання «Скачки»

Підсумки уроку: на цьому етапі вчитель має коротко проаналізувати та узагальнити набуті знання учнів, акцентувати увагу на основних нових поняттях, які вивчали на уроці, з'ясувати, яке значення мають ці знання для наступного вивчення предмета, порівняти очікувані результати з реальними результатами роботи дітей. Необхідною умовою є забезпечення зворотного зв'язку з учнями: з'ясувати чи достатньо зрозумілим був урок, чи задоволені учні своєю роботою і отриманими знаннями.

Можна організувати голосування за творчі роботи, виконані під час уроку (вправа Голосування) (рис.2.2.10).

Рисунок 2.2.10 Вправа «Голосування»

Повідомлення домашнього завдання.

Пропонуючи учням домашнє завдання, необхідно пояснити зміст роботи, способи й послідовність її виконання. Можна запропонувати учням виконати вдома вправи з теми, що вивчається.

Стрімкий розвиток інформаційних технологій розкриває перед учнями широкі можливості. Завдання педагога – навчити школярів продуктивно їх використовувати, щоб бути освіченими громадянами комп'ютерно-інтенсивного світу. Учні повинні мати чітке розуміння принципів та методів роботи з інформацією у різноманітних її формах. Допомогти учням стати успішними громадянами інформаційного суспільства покликані саме сучасні комп'ютерні технології. Володіння і доречне використання цих технологій характеризує цифрову грамотність, тобто інформаційну компетентність, практичні навички свідомого використання засобів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у повсякденній навчально-пізнавальній, а потім і професійній діяльності. Застосування технічних можливостей та інструментів програмних засобів LearningApps, поєднання їх потенціалу із традиційними педагогічними прийомами дозволяє створити ефективні та цікаві сучасні уроки.

ВИСНОВКИ

Ми живемо в період, коли Українська держава інтегрується в європейський і світовий освітній простір. Тому сьогодні є актуальною проблема підготовки нової генерації педагогів, які досконало володіють інноваційними педагогічними технологіями, забезпечують високу якість навчання і виховання учнів у закладах загальної середньої освіти. Сучасний учитель, який працює з учнями початкових класів, має бути здатним застосовувати новітні технології та засоби навчання з метою підвищення ефективності освітнього процесу, зацікавлення молодших школярів, наближення навчального середовища до реального життя.

Результат успішності сьогоднішніх школярів у сучасному інформаційному суспільстві залежить від того, як учитель сформує у них навчально-пізнавальні, інформативні, комунікативні компетенції. Постійне підвищення кваліфікації, вдосконалення професійної майстерності є необхідністю для сучасного педагога. В умовах реформування вітчизняної освіти слід шукати нові підходи до побудови навчальних занять, звернути увагу на удосконалення змісту і форм їх проведення.

З 1 вересня 2018 року стартувала повномасштабна реформа загальної середньої освіти, учні всіх перших класів України почали навчатись за новим Державним стандартом початкової освіти. Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Проведення нетрадиційних уроків з інформатики, або впровадження в структуру уроку системи пізнавальних і цікавих завдань, питань, елементів проблемності, незвичайний виклад нового матеріалу тощо, значно урізноманітнюють складний процес навчання та виховання, сприяють розвитку творчого потенціалу учнів і підвищують рівень знань учнів.

Отже, нетрадиційні уроки з інформатики сприяють формуванню практичних умінь і навичок самоосвіти особистості, що є важливим внеском у формуванні продуктивного мислення, пізнавальної активності, розвитку вольових якостей особистості, пам'яті, розвивають здатність висловлювати свої думки. Розвиваються такі якості особистості, як відповідальність, акуратність, уважність, дисциплінованість та спостережливість. Всі перераховані вище якості мають важливе значення в успішному формуванні майбутнього фахівця-професіонала, у розвитку його професійної самостійності.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Антипова О. У пошуках нестандартного уроку / О. Антипова, Д. Рум'янцева, В. Паламарчук // Радянська школа. – 1991. – № 1. – С. 65-69.
2. Бойко Л. Особливості і методика викладання інформатики в початковій школі / Л. Бойко // Особливості навчання інформатиці в початковій школі: пріоритети і завдання / упоряд. Д. Клугман, С. Бондаренко. – Прилуки, 2013. – С. 9-12.
3. Бондаренко А. Перші уроки інформатики у початковій школі / А. Бондаренко // Особливості навчання інформатиці в початковій школі: пріоритети і завдання / упоряд. Д. Г. Клугман, С. М. Бондаренко. – Прилуки, 2013. – С. 13-16.
4. Бушина І. Урок інформатики на сучасному етапі / І. Бушина // Сучасна школа України. Сер. Шкільний світ. – 2013. – № 11. – С. 16-20.
5. Вінська С. Нестандартні уроки в початковій школі: з досвіду роботи вчителів творчої групи початкових класів «Знахідки» Віньковецького НВК / С. Вінська // Завуч. Сер. Шкільний світ. – 2013. – № 20. – С. 2-23.
6. Волкова Н. П. Педагогіка: посібник / Н. П. Волкова. – К. : Академія, 2001. – 576 с.
7. Галайда Б. Навчати цікаво – це навчати незвично / Б. Галайда // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2007. – № 9. – С. 79-86.
8. Кондратенко Г. Нестандартні уроки в школі: класифікація, структура, методика застосування / Г. Кондратенко, О. Рідкоус // Збірник наукових праць. Педагогічні науки / Херсон. держ. пед. ун-т, М-во освіти і науки України. – Херсон: Айлант, 1998 – Вип. 42 / редкол.: Є. С. Барбіна (відп. ред.) та ін. – 2006. – С. 93-98.
9. Кройтор З. А. Проектуємо модель уроку разом / З. Кройтор, О. Фоменко // Початкове навчання та виховання. – 2012. – № 1. – С. 4-11.
10. Лухтай Л. Нестандартний урок / Л. Лухтай // Початкова школа. – 1992. – № 3. – С. 31-35.

11. Малафійк І. Дидактика новітньої школи : Навчальний посібник / І. Малафійк. – К. : Вид. Дім «Слово», 2015. – 632 с.
12. Митник О. Народження нестандартного уроку / О. Митник, В. Шпак // Початкова школа. – 1997. – № 12. – С. 11-23.
13. Митник О. Технологія побудови уроку як цілісного творчого процесу / О. Митник // Початкова школа. – 2009. – № 10. – С. 53-57.
14. Мойсеюк Н. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Неля Мойсеюк; в авт. ред. – Вид. 5-те, доповн. і перероб. – К. : Мойсеюк В. Ю., 2007. – 655 с.
15. Мушак І. Варіативність організаційних форм навчання молодших школярів / І. Мушак // Початкова школа. – 2001. – № 2. – С. 13-15.
16. Нестандартні уроки в початковій школі / упоряд. О. Кондратюк. – К. : Ред. загальнопед. газет, 2005. – 127 с. – (Бібліотека «Шкільного світу». Початкова освіта. Бібліотека).
17. Нікітіна А. Як зробити урок цікавим?: використання нестандартних дидактичних матеріалів на уроках у початковій школі / А. Нікітіна // Початкова освіта. Сер. Шкільний світ. – 2014. – № 17(верес.). – С. 27-31.
18. Панченко С. Нестандартні форми уроків / С. Панченко // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2006. – № 23/24. – С. 34-39.
19. Печерська Е. Уроки різні та незвичайні / Е. Печерська // Рідна школа. – 1995. – № 4. – С. 62-65.
20. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : А.С.К., 2005. – 192 с.
21. Савченко О. Сучасний урок у початкових класах. – К. : Магістр-8, 1997. – С. 89-90.
22. Шавало О. Нові форми та методи проведення уроків / О. Шавало // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2015. – № 4. – С. 35-36.

ДОДАТКИ

Додаток А

Тема уроку: Середовище для читання текстів. Закладки в тексті, цитати тощо. Віртуальні бібліотеки, довідники, енциклопедії, словники.

Мета уроку:

навчальна : сформувати в учнів уявлення про середовище для читання текстів; дати поняття про віртуальні бібліотеки, довідники, енциклопедії, словники.

розвивальна: розвинути логічне мислення; формувати вміння діяти за інструкцією, планувати свою діяльність, аналізувати і робити висновки;

виховна: виховувати інформаційну культуру учнів, іважність, акуратність, дисциплінованість

Тип уроку: засвоєння нових знань, формування вмінь і навичок;

Обладнання та наочність: комп'ютери, підручники, презентація, проектор.

Програмне забезпечення: Microsoft Office Word.

Вид уроку: гра-подорож

Хід уроку

I. Організаційний момент

Щойно пролунав дзвінок –
Розпочався наш урок.
Клас комп'ютерний чекає –
Вчитись правно вам бажає,
Гарно й зручно всі сідаймо
І урок ми починаймо!

Перевірка готовності до уроку.

Вправа на психічне налаштування учнів на дружню роботу

- Ой, діти, до мене вчора загадковий лист надійшов, ніяк не можу розгадати, що ж мені повідомляють! Допоможете?

Лист: ЧоВ чончоачошчоічой чодчорчоучожчобчої –
чончоачошчоачосчоичолчоа.

Підказка: необхідно закреслити непотрібні літери «чо»

ЧоВ чончоачошчоічой чодчорчоучожчобчої – чончоачошчоа
чосчоичолчоа.

Отримаємо: В нашій дружбі – наша сила.

Чи вмiєте ви працювати дружно? Зараз перевiремо!

Повiдомлення теми i мети уроку

II. Актуалiзацiя опорних знань

1. Фронтальна бесiда з учнями:

- ✓ Як часто ви ходите в бiблiотеку?
- ✓ Чи завжди ви можете знайти в бiблiотецi потрібнi книги?
- ✓ Яка є остання книга яку ви читали?
- ✓ Де ви шукаєте книги коли їх немає в бiблiотецi.

На сьогоднiшньому уроцi ми будемо знайомитись з новою програмою для перегляду документiв Microsoft Office Word. А також ми побуваємо у вiртуальних бiблiотеках, познайомимось з довідниками i словниками он-лайн, але урок наш буде незвичайний. Зараз ми з вами вирушаємо у подорож до Країни Знань.

І перша наша зупинка на Станції «Розминка»

**Паперовий кораблик щодня
Перевозить у трюмах знання,
Після плавання цей корабель
Повертається в рідний портфель**

(Книга)

**Розумненькі дочки
Запам'ятають всі рядочки,
Запам'ятають все, що є,
І любий комп'ютер прочитає
все.**

**Одягаються по стилю,
Та об'єми пам'яті все більші
Звать красюнь просто –стешки,
А по комп'ютерному -
(Флешки)**

**Книжечки маленькі
Аркуші біленькі.
В них вчимося ми писати,
І складати, й віднімати**

(Зошити)

Наш потяг відправляється до наступної зупинки на **Станцію «Інформаційна»**

III. Вивчення нового матеріалу

(Пояснення вчителя з елементами демонстрування презентації)

Слово документ (лат. documentum –зразок, доказ, свідоцтво) походить від дієслова docere –вчити, навчати.

Давайте розглянемо малюнок.

- ✓ Що створюють діти?
- ✓ Які пристрої використовують?

У сучасному світі є багато різноманітних пристроїв для роботи з даними. Які ви знаєте? А які використовуєте вдома? Які документи створюєте за допомогою них?

Робота з текстами є важливою складовою діяльності людей. У давнину лише обмежене число людей було письменним. Професійно переписуванням різних документів займалися писарі. Тільки з розвитком книго друкарства ця професія втратила свою значущість.

З появою друкарського верстата процес створення документів прискорився. З появою комп'ютерів значно полегшився. Додавались нові можливості для створення текстів.

Для створення, опрацювання і зберігання текстових даних призначені спеціальні програми для опрацювання тексту. Програми для роботи з текстовими документами нерідко називають текстовими редакторами. Такі програми мають різні можливості. Одні працюють тільки з текстами, інші можуть працювати із графічними об'єктами: малюнками, таблицями, схемами, тощо.

Документи, що створюються за допомогою спеціальних програм, називають електронними текстовими документами, або текстовими документами.

А зараз, ми з Вами вирушаємо на станцію «Історичну».

Перший буквар був надрукований у Львові. Його видав у 1574 році першодрукар Іван Федоров.

IV Фізкультхвилинка для зняття зорової втоми –офтальмологічна пауза

Вправа «Вгору-вниз»

Підняти очі вгору, опустити вниз, вгору-вниз. Покліпати.

Вправа «Ходики»

Скосити очі вправо, перевести вліво. Вправо.Вліво, Покліпати.

Вправа «Прямокутник»

Рисувати «прямокутник»: очима, починаючи вести бік «прямокутника» знизу-вгору-вліво-вниз-вправо. Покліпати. Виконати вправи в іншу сторону. Закінчити вправу кліпанням.

Електронна бібліотека (англ. *Digital library*) — розподілена інформаційна система, що дозволяє зберігати і використовувати різноманітні колекції електронних документів (текст, графіка, аудіо, відео і т.і.) завдяки глобальним мережам передачі даних в зручному, для кінцевого користувача, вигляді.

Харківська державна наукова бібліотека імені В.Г.Короленка Національна бібліотека України для дітей

Закладка – це відмітка або місце в тексті, якому надано певне ім'я , що дозволяє швидко переходити до нього надалі.

Наш потяг прибув на **Станцію «Практична»**

Практичне завдання:

Ознайомитись з середовищем он-лайн бібліотек.

1. Відкрити в Інтернеті Харківську обласну бібліотеку для дітей. Знайти дитячу книгу відкрити, скопіювати частину і зберегти в програмі Word.
2. Самостійно знайдіть твір Наталії Забіли « І у Ясочки є грядка»
Повідомте вчителя про знахідку.

Рефлексія

1. Що цікавого ви сьогодні дізналися на уроці?
2. Що найбільше сподобалося?
3. Що запам'яталося?

Наша подорож підійшла до завершення. До нових зустрічей у комп'ютерному класі.

Тема. Перетворення інформації з одного виду в інший.

Мета :

навчальна: сформувати в учнів уявлення про термін «Інформація»; навчитися перетворювати інформацію з одного виду в іншу.

вчити: давати чіткі, повні відповіді на запитання, розвивати усне мовлення, увагу, логіку.

виховна: виховувати взаємоповагу, культуру спілкування, інтерес до вивчення інформатики.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань

Обладнання: зошити, підручник для 3 класу (за програмою «Сходинки до Інформатики»)

Вид уроку: рольові ігри, гра-подорож.

Хід уроку

I. Організаційний момент.

1. Привітання

Знову день почався, діти.

Всі зібрались на урок?

Тож пора нам поспішати –

Кличе в подорож дзвінок.

А урок наш незвичайний,

«Грою» - всі його зовуть.

Щоб урок цей був цікавим,

Ти активним мусиш бути.

2. Повторення вивченого на попередньому уроці

II. Актуалізація опорних знань.

1. Що таке інформація? Інформація це відомості, нові знання, які отримує людина

2. Новини, повідомлення, відомості представлені у різних видах - інформація
3. Що містять повідомлення?
4. Якими способами можна подавати повідомлення?
5. Як людина сприймає повідомлення?

III. Мотивація навчальної діяльності.

- Сьогодні запрошую вас у подорож чудовою країною Перетворень . А для того, щоб ця подорож була цікавою, вам потрібно згадати все те, що ми вчили на минулих уроках, бути активними, старанними та уважними.
- Кожен, хто подорожує, повинен виконувати такі правила.

1. Правило піднятої руки. Якщо хочеш щось спитати, підніми руку.
2. Без дозволу - нічого не вмикай.
3. Знаєш сам – навчи того, хто не знає.
4. Будь уважним і старанним.

1. Розгадування загадок

1) Якщо є складна
робота,

Мусить бути лиш охота,

Бо зі мною буде толк,

Адже я – системний...(блок)

2) А, Б, В, Г, Г і кома –

Всім, мабуть, уже відома

Така клавiшна структура.

Звісно ж це... (клавіатура)

3) Я пишу листи і вірші,

Мої тексти найгарніші.

Хай підтвердить весь народ,

Як усім потрібен ...(Word)

4) Я не нишпорю в коморах,

Не ховаюся по норах.

Ковзаю по столу трішки,

Бо комп'ютерна я ... (мишка)

5) Друкувальний пристрій. (принтер)

6) Я показую об'єкти,

Фото-, відео проекти.

Я не плеєр, не мотор,

А звичайний ... (монітор)

Сьогодні ми вивчимо нове поняття – перетворення інформації.

IV. Пояснення нового матеріалу.

- Увага! Швидкий потяг в подорож країною Перетворень відходить з першої колії. Нущо ж, вирушаємо в подорож.

Зупинка «Носії повідомлень»

Перетворення інформації – це змінення способу подання тієї самої інформації за допомогою іншого виду без змінення початкового повідомлення.

- При поданні інформації у будь-якому поданні можуть використовувати умовні жести та сигнали, які не несуть ніякого змістового навантаження без попередніх домовленостей.

Найбільше інформації ми отримуємо за допомогою зору, розрізняючи: літери; цифри; кольори; розташування предметів; форму; розміри.

Для отримання інформації та роботи з нею людина використовує різноманітні прилади та пристрої:

- Найчастіше пристроєм виведення є телевізор, рідше комп'ютерний монітор.

Зупинка «Ребус»

- Повідомлення можна закодувати у вигляді ребуса.

Ребус -загадка, в якій слова, що розгадуються, зображено у вигляді комбінації малюнків з літерами та іншими знаками.

- Розглянемо декілька ребусів і розшифруємо їх (демонструю ребуси).

Висновок. Отже, повідомлення можна закодувати за допомогою ребуса.

- Молодці, ви справилися із завданням.
- Діти які види інформації ми з вами знаємо:
- Текстова
- Звукова
- Графічна
- Жести
- Відео

Мандруємо далі і наступна наша зупинка Місто «Мальовнича» .

Зупинка «Мальовнича»

- Діти, давайте перетворимо текстову інформацію в графічну.

Висновок. Отже, можна перетворити текстову інформацію в графічну.

- А тепер нас чекає місто «Жестів»

Зупинка «Крокодил»

- Пограємо у цю цікаву гру

Переміщуємося з вами до міста де панують безліч цікавого та веселого, грайливого та казкового до міста «Казка»

Зупинка «Колобок»

КОЛОБОК

(віршована музична казка за сюжетом

української народної казки «Колобок» на новий лад)

(дія відбувається в хатинці діда і баби, вони пораються у хаті, автор спостерігає ніби збоку, та починає розповідати...)

Автор: Доброго дня вам,
дорослі й малята,
Рада усіх вас в цій залі вітати.
Вмошуйте зручно, сідайте, будь-
ласка,
Я розповім вам стару-нову казку:
«В хатинці одній жили дід і бабуся,
Вели господарство, завжди були в
русі.
Та діток не мали, все двом таки
сумно.
Тож дід один раз собі так вже
надумав:
Дід: Згадаймо, старенька, літа
молоді,
Гулянки, забави, роки золоті.

І зробимо так, як ото у людей,
Щоб музика й сміх, повна хата
гостей!
Спечи колобка і вечірку влаштуємо,
Пісні заспіваємо і потанцюємо.
Автор: Завзято бабуся за справу
взялась:
Бабуся: Якраз у фейсбуці рецепт
прочитала....
Спечу Колобка, хай по-твоєму буде.
Я теж порадію, коли в нас будуть
люди.
Дід: Бабуся моя – господинька
нівроку.
Не було ніколи із нею мороки.
Тому її, друзі, вам зараз хвалю,

Бабусю свою дуже сильно люблю!

Бабуся: Зготувала пишні страви,

Й Колобок вийшов на славу.

Та бракує щось до столу...

А! Згадала! Кока-Коли!

Колобок: Я, звичайно, дуже

вдячний,

Що мене спекли так смачно!

Апетитно виглядаю,

І рум'яні щічки маю.

Їсти жаль таку красу...

Я наруги не знесу...

Утечу, мабуть, у ліс....

Автор: І покотився на покіс....

Заєць: Гей, чувак, ти що таке?

Лисе, голе і крихке?

Доторкнутися аж лячно,

Але пахнеш дуже смачно...

Йде сніданок сам собою...

Колобок: Що ти, Зайче, Бог з тобою!

Я біжу сюди не марно,

Знаєш, як співаю гарно?

Я – артист дуже відомий,

В модних колах я знайомий.

А ти маєш довгі вуха,

Тож сідай, мене послухай:

Заєць: Гей, чуваче, ти куди?

Заспівай на біс ходи!

Колобок: Нема часу, прощавай,

Йди скоріше попід тин,

Ще відкритий магазин.

(Хоч й болять у тебе кості,

Та вже скоро придуть гості!)

І мене не забувай!

(Бо скажу тобі відверто,

Поспішаю на концерт я)

Заєць: Жаль... Пішов... А пісня класна!

Хоч не булочка із маслом.

Вовк: Що це котиться стежками?

Йду, питаюся у мами....

Важко підібрати слова.

Ой! Це не тіло, голова!!!!

Гей, чувак, ти що таке?

Лисе, голе і крихке?

Доторкнутися аж лячно,

Але пахнеш дуже смачно...

Йде сніданок сам собою...

Колобок: Що ти, Вовче, Бог з тобою!

Я біжу сюди не марно,

Знаєш, як співаю гарно?

Я – артист дуже відомий,

В модних колах я знайомий.

А ти, Вовче, не зівай,

Хвостом ритм ти відбивай!

Вовк: Гей, чуваче, ти куди?

Заспівай на біс ходи!

Колобок: Нема часу, прощавай,
І мене не забувай!

(Бо скажу тобі відверто,
Поспішаю на концерт я)

Вовк: Жаль... Пішов... А пісня
класна!

Хоч не булочка із м'ясом.

Ведмідь: Що це котиться стежками?
Плутається під ногами?

Хоч маленький, а сніданок!

Дуже вдалий нині ранок!

Доторкнутися аж лячно,

Але пахнеш дуже смачно...

Йде сніданок сам собою...

Колобок: Ой, Ведмедю! Бог з
тобою!

Я біжу сюди не марно,

Знаєш, як співаю гарно?

Я – артист дуже відомий,

В модних колах я знайомий.

Не музичні в тебе вуха,

Та все одно мене послухай!

Ведмідь: Гей, чуваче, ти куди?

Заспівай на біс ходи!

Колобок: Нема часу, прощавай,
І мене не забувай!

(Бо скажу тобі відверто,

Поспішаю на концерт я)

Лисиця: Гей, чувак, ти що таке?

Як і я, таке руде?

Ти на курочку не схожий...

Хто ти, дивний перехожий?

Так від тебе пахне смачно!

(Тьху, злякався, ач, обачний!)

Йде сніданок сам собою...

Колобок: Та Лисичко, Бог з
тобою!!!

Я біжу сюди не марно,

Знаєш, як співаю гарно?

Я – артист дуже відомий,

В модних колах я знайомий.

Не музичні в тебе вуха,

Та все одно мене послухай!

Лисиця: Ти – соліст, звичайно,
вправний,

Та стараєшся ти марно.

Я люблю співать дуєтом

І романси, і мотети.

Ближче сядь, давай репризу,

А то в мене творча криза...

Для натхнення щось бракує...

(Вам скажу, нехай не чує:

Я – голодна і сердита!)

Та співай не дуже тихо...

Колобок: Що ж , дуєтом – так
дуєтом.

Я й не знав, що тут естети.

Думав: ліс, геть дрімота.

А тут, бач, не простота.

Зроблю селфі тут, на луці,

Викладу тоді в фейсбуці))).

Колобок: Я, звичайно, дуже чемний,

Ти не думай, що геть темний,

З'їсти я себе не дам!

Сам прийшов – і піду сам.

Колобок я – молодець,

Помандрую навпростець.

Повернуся до бабусі,

Там вечірка, певно, в русі.

Бабуся: Діду, чом сидиш, надувся?

Глянь же, Колобок вернувся!

Повернувся неспроста,

Бо вечірка в нас крута!

Дід: Так, гуляння в нас на славу,

Є цікаві, смачні страви.

V. Робота із зошитом.

Сенкан

1. Інформація
2. Цікава, весела
3. Перетворюю, чую
4. Правдива інформація це так важливо!
5. Мова

VI. Практична робота.

1) Інструктаж учителя.

-Діти, давайте пригадаємо правила техніки безпеки у кабінеті інформатики.

1. Відстань від екрану до очей повинна становити – 50-60 см.

2. Комп'ютер слід вмикати з дозволу вчителя.

3. До кабінету інформатики потрібно заходити за вказівкою вчителя.

Ми тебе не будемо їсти.

Тож не бійся, прошу сісти,

Бач, заплакав ясні очка.

Будь нам, друже, за синочка!

Баба в мене дуже славна,

Заживемо разом гарно...

Колобок: Соромно, що я втікав.

Що ви добрі – я й не знав.

Вибачте мене, будь-ласка.

Бо у вас життя – як казка.

Бабуся: Ось і казочці кінець,

А хто слухав – молодець.

А всім гостям в нашій хаті

Ми хочем пісню заспівать.

Лунає пісня

4. Під час роботи за комп'ютером не можна класти різні речі на клавіатуру.

5. Торкатися монітора можна тільки за допомогою указки.

6. Не можна чіпати роз'єми, кабелі, дроти і розетки.

-Ви добре справились із цим завданням. Я сподіваюся, що під час роботи за

комп'ютером вдома і у комп'ютерному класі будете дотримуватись правил техніки безпеки.

(слайд 23)

VII. Узагальнення і систематизація знань учнів.

1. Гра «Ромашка»

Підсумки уроку

Кінцева зупинка «Незакінчене речення»

- Мені на уроці сьогодні сподобалося –
- Я дізнався –
- Я хотів би дізнатися –
- Мої враження від уроку –